

Małgorzata Rówińska

Akademia Ekonomiczna w Katowicach

STRATEGIE OSŁANIAJĄCE PRZED RYZYKIEM ZMIANY WARTOŚCI GODZIWEJ AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ JEDNOSTKI GOSPODARCZEJ

Streszczenie: Transakcje osłonowe to strategie zarządzania ryzykiem, mające m.in. zredukować niekorzystny wpływ zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań. W rachunkowości zabezpieczeń istnieją dwa podstawowe rodzaje transakcji osłonowych: osłona wartości godziwej oraz osłona przepływów pieniężnych. Konsekwencją jednoznacznego wskazania rodzaju transakcji osłonowej jest zastosowanie odpowiedniego sposobu rozliczenia transakcji.

Słowa kluczowe: rachunkowość zabezpieczeń, wartość godziwa, transakcje osłonowe

1. Wstęp

W otoczeniu makroekonomicznym zmiany cen, kursów walut i stóp procentowych charakteryzują się coraz większą dynamiką, co naraża podmioty gospodarcze na zwiększone ryzyko. Próba ochrony przed ryzykiem stanowi jeden z istotniejszych, podstawowych elementów zarządzania podmiotem gospodarczym. Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń wymaga przede wszystkim zidentyfikowania ryzyka, na jakie narażone są składniki aktywów czy zobowiązań jednostki gospodarczej. Wśród nich szczególną rolę odgrywają instrumenty finansowe, których stroną jest dany podmiot gospodarczy. Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń nie jest obowiązkowe.

Wszelkie instrumenty narażone na ryzyko, jak również instrumenty pełniące rolę osłony przed ryzykiem, mogą być w rachunkowości traktowane na zasadach ogólnych, czyli jak wszystkie pozostałe składniki majątku. Prawo bilansowe daje jednak jednostce gospodarczej prawo wyboru i możliwość zastosowania do specyficznej grupy operacji gospodarczych rozwiązań właściwych rachunkowości zabezpieczeń, związanych z próbą wyeliminowania niekorzystnych skutków ryzyka, na jakie narażone są niektóre pozycje bilansowe.

Celem niniejszego opracowania jest charakterystyka podstawowych rodzajów powiązań o charakterze osłonowym, jakie wyodrębniają uregulowania prawa bilansowego w zakresie rachunkowości zabezpieczeń oraz wskazanie zasad rozliczania transakcji osłonowej właściwej dla danego rodzaju powiązań.

2. Ryzyko związane z wyceną wg wartości godziwej

Wśród wielu rodzajów ryzyka, regulacje rachunkowości [MSSF 7] wskazują w szczególności na trzy jego odmiany: kredytowe, płynności oraz rynkowe. Z punktu widzenia rachunkowości zabezpieczeń należy wskazać na szczególne znaczenie ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego. To te dwa rodzaje ryzyka w szczególny sposób powinny być brane pod uwagę przy „obmyślanii” strategii osłonowych, strategii mających osłonić potencjalnie niekorzystne zmiany wartości związane z posiadaniem składnikiem aktywów czy pasywów.

Z punktu widzenia rachunkowości, a zwłaszcza wyceny bilansowej, niezwykle ważną rolę odgrywa ryzyko rynkowe, oznaczające prawdopodobieństwo spadku wartości danego składnika aktywów poniżej jego wartości księgowej. Z regulacji MSSF 7 wynika, że ryzyko to może wystąpić, gdy wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy pieniężne z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych. Ryzyko rynkowe obejmuje ryzyko walutowe, stopy procentowej oraz cenowe. Wartość godziwa danego składnika aktywów może być narażona na zmianę kursu walutowego, rynkowej stopy procentowej czy też ceny obowiązującej na rynku. Wszystkie odmiany ryzyka rynkowego wiążą się ściśle z zastosowaniem wartości godziwej jako kategorii wyceny. Ogólnie rzecz ujmując, składniki majątku wyceniane w wartości godziwej narażone są na ryzyko rynkowe w różnych jego odmianach. Skutki zmian wartości rynkowych (kursów walut, stóp procentowych, cen) znajdują odzwierciedlenie często w wyniku finansowym jednostki gospodarczej.

Dla złagodzenia skutków takich zmian jednostki mogą wykorzystać strategie osłonowe. Biorąc pod uwagę wycenę bilansową, ryzyko rynkowe można by utożsamiać z ryzykiem zmiany wartości godziwej. Na próbie złagodzenia bądź wyeliminowania tego typu ryzyka oraz ryzyka płynności opiera się w zasadzie cała istota rachunkowości zabezpieczeń.

3. Typy strategii osłonowych

Biorąc pod uwagę ryzyko, które zostało zidentyfikowane na potrzeby rachunkowości zabezpieczeń, w regulacjach rachunkowości [MSR 39, § 86] wyróżnia się trzy rodzaje strategii (powiązań) osłonowych:

- osłona wartości godziwej (*fair value hedge*),
- osłona przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*),
- osłona udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym (*net investment hadge*).

Osłona wartości godziwej stanowi ochronę przed zagrożeniem zmian wartości godziwej pozycji osłanianej, które można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na rachunek zysków i strat. MSR 39 wskazuje w tym przy-

padku jako pozycję, dla której tworzy się osłonę, składnik aktywów, zobowiązań albo uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie.

W przypadku osłony wartości godziwej jej potencjalna zmienność może wynikać ze zmian rynkowych stóp procentowych, kursów walut, cen nabytych instrumentów kapitałowych, cen towarów, indeksów giełdowych. Przykładem osłony wartości godziwej może być osłona przed zmianami wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej na skutek zmiany rynkowej stopy procentowej. Taka osłona może zostać zastosowana zarówno przez emitenta danego instrumentu finansowego, jak również jego nabywcę. Ponadto osłona wartości godziwej może dotyczyć osłony przed zmianą wartości rynkowej posiadanego instrumentu udziałowego oraz zmianą wartości godziwej zapasów surowców posiadanych przez jednostkę.

Zgodnie z MSR 39 [OS 104] osłoną wartości godziwej może być także strategia polegająca na osłonie przed zmianą ceny rynkowej składnika, którego zakup wynika z zawartej umowy, a w umowie nie ujęto stosownych zapisów wskazujących cenę zakupu. W tym przypadku osłona wartości godziwej stanowi osłonę uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania.

Biorąc jednak pod uwagę zapis § 87 MSR 39 stanowiący, że osłona przed ryzykiem walutowym może być traktowana jako osłona wartości godziwej lub jako osłona przepływów pieniężnych, osłona uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania przed ryzykiem walutowym może być także potraktowana jako osłona przepływów pieniężnych.

Polskie prawo bilansowe prezentuje nieco inne podejście. Osłona wartości godziwej dotyczy składników aktywów i zobowiązań (lub ich części) wprowadzonych do ksiąg rachunkowych [RIF¹ § 27.1.1], a więc składników posiadanych przez jednostkę. W przypadku osłony uprawdopodobnionego, przyszłego zobowiązania taka osłona nie może zostać potraktowana jako osłona wartości godziwej.

Drugi rodzaj powiązań osłonowych to osłona przepływów pieniężnych, czyli ochrona przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z pozycją osłanianą i które mogłoby wpływać na rachunek zysków i strat [MSR 39, § 87].

Składnikiem majątku, dla którego możliwe jest zastosowanie osłony przepływów pieniężnych, jest element aktywów lub zobowiązań (taki jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych o zmiennej stopie procentowej) lub wysoce prawdopodobna planowana transakcja.

RIF [[RIF § 27.1.2] definiując tego typu powiązanie osłonowe, wskazuje uprawdopodobnione przyszłe zobowiązania jako przedmiot osłony. W polskim prawie bilansowym ten element odróżnia właśnie osłonę przepływów pieniężnych od osłony wartości godziwej. Wg RIF osłona przed zmianą kursu walutowego w transakcjach

¹ RIF – Rozporządzenie ministra finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. 2001, nr 149, poz. 1674 z późn. zm.).

planowanych, związanych z powstaniem w przyszłości zobowiązań, powinna być potraktowana jednoznacznie jako osłona przepływów pieniężnych, nawet w sytuacji, gdy z planowaną transakcją lub uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem wiąże się ryzyko zmian wartości godziwej [RIF § 27.2].

Oprócz wskazanego wyżej przykładu osłony przepływów pieniężnych przyszłego uprawdopodobnionego zobowiązania, można wskazać bardziej jednoznaczny i wspólny dla rozwiązań MSR i RIF, typowy przykład osłony wartości godziwej. Może nim być wykorzystanie transakcji swap procentowy, polegającej na zamianie wiarytelności o zmiennym oprocentowaniu na wiarytelność o stałej stopie procentowej. Będzie to osłona przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu odsetek.

Osłona inwestycji netto w podmiotach zagranicznych to osłona wartości godziwej udziałów jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe w aktywach netto tych podmiotów zagranicznych, których działalność nie stanowi integralnej części tej jednostki. Zgodnie z definicją MSR 21 jednostka nie może osłaniać udziałów w podmiocie zagranicznym, który ma formę prawną oddziału zagranicznego, a nie osobnego podmiotu zagranicznego.

Omawiany typ osłony dotyczy generalnie zagrożeń związanych ze zmiennością kursów walutowych. W. Więclaw [2009] wskazuje, że osłona inwestycji netto w podmiocie zagranicznym polega na wyznaczeniu walutowego instrumentu finansowego (pierwotnego lub pochodnego), którego zmiany wartości kompensowałyby zmiany wartości inwestycji w podmiocie zagranicznym.

Należy podkreślić, iż w rachunkowości zabezpieczeń strategia osłony powinna odnosić się do specyficznie zidentyfikowanego i wskazanego przez podmiot gospodarczy ryzyka. Nie może nim być np. ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej, ryzyko utraty przydatności danego rzeczowego składnika aktywów [MSR 39 OS 110]. W tych przypadkach niekoniecznie wystąpi wpływ osłony na wynik finansowy (co jest warunkiem koniecznym kwalifikowania osłony do rachunkowości zabezpieczeń), ponadto nie można dokonać pomiaru efektywności osłony z uwagi na brak możliwości wiarygodnego zmierzenia skutków ryzyka.

4. Zasady odzwierciedlania skutków transakcji osłonowych

Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń oznacza ujmowanie w wyniku finansowym (rachunku zysków i strat) skutków kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu pełniącego rolę osłony oraz pozycji osłanianej [MSR 39, § 85]. W rachunkowości zabezpieczeń zachowuje się zasadę współmierności, przejawiającą się w tym przypadku w przekładaniu na wynik finansowy skutków finansowych wyceny pozycji osłanianej i osłony w tym samym okresie.

Działania osłonowe polegają na wyznaczeniu pozycji – osłony, której zmiany wartości godziwej kompensowałyby zmiany wartości godziwej składnika narażonego na ryzyko lub związanych z nią strumieni pieniężnych. Ta cecha jest najważ-

niejszą, odróżniającą rachunkowość zabezpieczeń od rachunkowości instrumentów finansowych nabytych w celach spekulacyjnych.

Jak już wspomniano, stosowanie rachunkowości zabezpieczeń wiąże się z koniecznością dostosowania się do pewnych wymogów formalnych unormowanych prawem bilansowym. Najważniejszym formalnym obowiązkiem jednostki zamierzającej stosować rachunkowość zabezpieczeń jest: zidentyfikowanie ryzyka, na które narażona jest dana pozycja, określenie strategii osłonowej, wskazanie, co i w jaki sposób narażone jest na ryzyko, jak również sposobu (metody), w jaki sposób jednostka gospodarcza będzie mierzyć efektywność zastosowanej osłony.

Za regulacjami rachunkowości [MSR 39, § 88; RIF § 28.1] można wskazać, iż rachunkowość zabezpieczeń stosuje się do powiązań osłonowych wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia wyznaczono formalnie i udokumentowano powiązanie osłonowe, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że osłona będzie wysoce efektywna w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, wynikających z ochrony przed ryzykiem, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem,
- w przypadku osłony przepływów pieniężnych planowana transakcja, będąca przedmiotem osłony, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność osłony można wiarygodnie ocenić, tj. wiarygodnie mogą być wycenione wartości godziwe lub przepływy pieniężne związane z pozycją narażoną na ryzyko instrumentu pełniącego rolę osłony,
- zabezpieczenie podlega bieżącej ocenie i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ono ustanowione.

Skutki przeprowadzonej osłony odnoszone są generalnie wynikowo, stanowią koszt bądź przychód (finansowy). Istnieją także takie rodzaje strategii osłonowych, których efekty będą częściowo odnoszone wynikowo, a częściowo będą stanowiły korektę kapitału własnego.

5. Osłona wartości godziwej

Celem stosowania osłony wartości godziwej danego składnika aktywów czy pasywów jest zagwarantowanie określonej wartości tego składnika.

Z osłoną wartości godziwej wiąże się wyłącznie wynikowy sposób odzwierciedlenia skutków zmian wartości. Zgodnie z MSR 39 [MSR 39, § 89] oraz RIF [RIF § 32.1] zyski i straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej osłony, jak również zyski i straty związane z pozycją osłanianą, a wynikające z osłanianego ryzyka, odnosi się w sposób wynikowy. Ponadto zmiany wartości godziwej pozycji

osłony korygują wartość pozycji wyznaczonej jako osłanianej (zasada ta dotyczy także pozycji osłanianych, których korekty wartości w innych okolicznościach odnoszone byłyby na kapitał własny, jak również pozycji, które byłyby wyceniane wg kosztu historycznego).

Jeśli zgodnie z zasadami wyceny bilansowej następuje korekta wartości godziwej osłanianego składnika, to w sposób wynikowy należy odnieść skutki tej zmiany. Zasada ta ma zastosowanie także do pozycji osłanianej, której korekty wartości w innych okolicznościach odnoszone byłyby kapitałowo (bilansowo). Zgodnie z RIF [RIF § 33.1.1] korekta wartości osłanianej pozycji ujęta powinna być jako koszt lub przychód finansowy, niezależnie od tego, czy osłaniana pozycja stanowi finansowy składnik majątku, czy też nie.

Międzynarodowe regulacje rachunkowości nie wskazują, co prawda, segmentu finansowego w wyniku finansowym jako właściwego do odnoszenia skutków zmian wartości godziwej osłanianej pozycji, jednak z uwagi na istotę strategii osłonowej wydaje się to rozwiązaniem oczywistym.

Należy zwrócić uwagę na sposób wyceny bilansowej pozycji osłanianej. Zarówno polskie, jak i międzynarodowe regulacje rachunkowości wskazują na konieczność skorygowania wartości pozycji osłanianej o skumulowane korekty wartości godziwej instrumentów finansowych zawartych w celu osłony [Uor² art. 35a.4; MSR 39, § 94]. Wartość zawartego instrumentu osłaniającego oraz jej zmiany kształtują wartość bilansową osłanianego składnika aktywów czy zobowiązań. Podobnie stanie się w sytuacji zastosowania osłony wartości godziwej w odniesieniu do uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania.

Wartość początkową aktywów czy zobowiązań powstałych w jego wyniku koryguje się o zmiany wartości godziwej instrumentu, który został wskazany jako jego osłona (uprzednio zmiany te ujęte były w oddzielnej pozycji bilansowej: inne aktywa finansowe, inne zobowiązania finansowe).

6. Osłona przepływów pieniężnych

Osłona przepływów pieniężnych dokonywana jest w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zmian w przepływach środków pieniężnych, wiążących się z określonym ryzykiem, na wynik finansowy.

Zgodnie z MSR 39 [MSR 39, § 95] efekty tego typu powiązań osłonowych ujmuje się następująco:

- część zysków i strat wynikających z pozycji osłony, stanowiących osłonę efektywną, ujmuje się kapitałowo (jako element kapitału własnego),
- pozostałą, czyli nieefektywną część zysków i strat pozycji osłony odnosi się wynikowo.

Na podobny sposób traktowania efektów zastosowanej osłony przepływów pieniężnych wskazuje RIF [RIF § 33.1], przy czym RIF – w odróżnieniu od unormowań

² Uor – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2009, nr 152, poz. 1223).

MSR – pokazuje konieczność wynikowego odnoszenia skutków korekt wartości pozycji osłony, nie stanowiącej w pełni efektywnej osłony, jeśli jest nią pochodny instrument finansowy. Jeśli zaś pozycją osłony jest inny instrument finansowy, korekty jego wartości odnoszone powinny być na zasadach ogólnych (wynikowo bądź w kapitał własny).

Stosowanie zasad ogólnych do skutków wyceny pozycji pełniącej rolę osłony jest wskazane także w przypadku, gdy jednostka gospodarcza wyłączyła z oceny efektywności osłony określony składnik zysków lub strat, lub składnik przepływów pieniężnych dotyczący tej pozycji. Tę zasadę wskazuje zarówno polskie prawo bilansowe, jak i regulacje MSR [MSR 39, § 96; RIF § 33.2].

Jak wskazano wyżej, w przypadku w pełni skutecznej części osłony tworzony jest kapitał z aktualizacji wyceny. Składnik kapitału własnego, związany z osłanianą pozycją, powinien być wyceniany wg niższej z dwóch wartości [MSR 39, § 96; RIF § 33.1.1]:

- zysków lub strat na instrumencie pełniącym rolę osłony, skumulowanych od momentu ustanowienia osłony,
- skumulowanych, od momentu ustanowienia osłony, zmian wartości godziwej oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z pozycji osłanianej.

Skumulowane zyski i straty, ujęte w kapitale własnym, zostają odzwierciedlone w wyniku finansowym w okresie sprawozdawczym, w którym objęte osłoną uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja spowodują powstanie przychodów lub kosztów finansowych.

Powyższa zasada nie dotyczy sytuacji, w których uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja spowodują powstanie składnika aktywów lub zobowiązań. Wg zapisów MSR 39, jeśli powstałe aktywa lub zobowiązania mają charakter finansowy, to utworzony kapitał rozwiązywany jest wynikowo [MSR 39, § 97]. Zyski lub straty, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się na wynik finansowy w okresie (lub okresach), w którym pozyskany składnik aktywów czy zobowiązań wpływa na kształtowanie się wyniku finansowego, np. w okresach płatności odsetkowych związanych z danym składnikiem. Wynikowo odnoszona jest także całość bądź część strat ujętych uprzednio w kapitale, jeśli jednostka oczekuje, że kwota tej straty nie będzie w przyszłości odzyskana.

Regulacje prawa bilansowego nie wskazują segmentu wyniku finansowego, w którym zostanie odzwierciedlona skumulowana wartość zysków lub strat wynikających z wyceny instrumentu osłonowego, ujętych w kapitale własnym. Z istoty osłony przepływów pieniężnych wynika konieczność „zatrzymywania” na bieżąco odnotowanych zysków i strat z pozycji osłaniającej w kapitale. Dzięki temu w wyniku finansowym nie są uwzględniane kwoty, które tak naprawdę dotyczą konkretnego składnika aktywów czy zobowiązań, w stosunku do których podjęto strategię osłonową. A zatem skumulowany wynik na zmianach wartości osłony powinien stanowić korektę kategorii wynikowej dotyczącej osłanianej pozycji. Wydaje się więc

odpowiednim podejściem odnoszenie kwoty utworzonego uprzednio kapitału na tę samą pozycję wynikową, na jaką odnoszone są skutki wynikające ze zmiany wartości lub stanu pozycji osłanianej.

W przypadku, gdy uprawdopodobnione, przyszłe zobowiązanie lub planowana transakcja spowodują powstanie składnika aktywów, lub zobowiązań o charakterze niefinansowym, w myśl unormowań MSR [MSR § 98], jednostka gospodarcza może dokonać wyboru sposobu odnoszenia zysków lub strat ujętych w trakcie trwania osłony w kapitale własnym. Jednostka może wtedy odnieść powstały kapitał w sposób analogiczny do opisanego wyżej, a właściwego dla aktywów i zobowiązań finansowych, a więc w sposób wynikowy albo może powstały kapitał potraktować jako korektę wartości początkowej pozyskanego składnika. Jednostka powinna oczywiście wskazać wybraną zasadę w dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości oraz stosować stale do wszystkich osłon przepływów pieniężnych planowanych transakcji, powodujących powstanie niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań.

Pozostawienie jednostkom wyboru sposobu rozliczenia kapitału jest przyjęte wyłącznie w MSR 39. Polskie prawo bilansowe [Uor; RIF § 33.4] nakazuje tę zasadę w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań powstałych w wyniku realizacji objętych osłoną uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań lub planowanych transakcji. Wszelkie zyski lub straty z wyceny pozycji osłaniającej, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, należy potraktować wyłącznie jako korektę wartości początkowej pozyskanych aktywów czy zobowiązań, bez względu na ich charakter.

W analogiczny sposób do osłony przepływów pieniężnych ujmuje się osłonę udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych [MSR 39, § 102; RIF § 34]. Osłona efektywna odzwierciedlona jest w kapitale własnym, nieefektywna – w wyniku finansowym. Zyski, straty odniesione kapitałowo na moment zbycia podmiotu zagranicznego ujęte zostaną jako kategorie wynikowe.

7. Podsumowanie

Podstawowym celem rachunkowości zabezpieczeń jest próba neutralizacji wpływu zmian czynników rynkowych (stóp procentowych, wartości godziwej) na pozycje aktywów i zobowiązań lub przyszłe przepływy pieniężne. Rachunkowość ta wymaga wdrożenia wielu procedur i utworzenia specjalnej dokumentacji. Szczegółowe zasady związane z dokumentacją, ewidencją zastosowanych strategii osłonowych zawierają regulacje rachunkowości (MSR/MSSF, RIF). Przypisanie danej transakcji osłonowej do odpowiedniego rodzaju strategii wiąże się z koniecznością zastosowania właściwego dla danej strategii sposobu rozliczania transakcji. Biorąc pod uwagę sposób rozliczania transakcji, prawo bilansowe wskazuje generalnie na dwa rodzaje strategii, a mianowicie strategię osłony wartości godziwej oraz strategię osłony przepływów pieniężnych.

Literatura

MSSF 7: Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji, IASB, 2008.

MSR 39: Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena, IASB, 2008.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. 2001, nr 149, poz. 1674 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. 2008, nr 228, poz. 1508).

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2009, nr 152, poz. 1223).

Więclaw W., *Przekwalifikowania aktywów finansowych w świetle polskich i międzynarodowych standardów rachunkowości*, w: *Polska praktyka rachunkowości w kontekście procesu harmonizacji międzynarodowej sprawozdawczości finansowej*, red. E. Walińska, Wydaw. Oficyna, Warszawa 2008.

HEDGING STRATEGIES AGAINST THE RISK OF THE CHANGE OF FAIR VALUE ASSETS AND LIABILITIES

Summary: Hedging strategies seek to reduce adverse movements in the fair value assets and liabilities. Generally, hedges come in two basic types of hedging transactions: hedging of fair value and hedging of cash flow. A clear identification of type of hedging strategy allows settling a transaction.